

31996R1292

L 166/1

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

5.7.1996

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1292/96
ze dne 27. června 1996
o politice potravinové pomoci, jejím řízení a zvláštních opatřeních na podporu zajišťování potravin

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 130w této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 189c Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k tomu, že potravinová pomoc zůstává důležitým aspektem politiky rozvojové spolupráce Společenství;

vzhledem k tomu, že potravinová pomoc musí být začleněna do politiky rozvojových zemí pro zlepšení zajišťování potravin, zejména vypracováním potravinových strategií zaměřených na zmírnění chudoby a vedoucích ke konečnému cíli, kdy bude potravinová pomoc zbytečná;

vzhledem k tomu, že Společenství a jeho členské státy úzce koordinují své politiky při spolupráci v oblasti rozvoje, pokud jde o programy potravinové pomoci a opatření zaměřená na zlepšení v oblasti zajišťování potravin; že Společenství a jeho členské státy jsou stranami určitých mezinárodních smluv v této oblasti, zejména Úmluvy o potravinové pomoci;

vzhledem k tomu, že zajišťování potravin na regionální a celostátní úrovni nebo na úrovni domácností, s dlouhodobým cílem zajistit trvalý přístup všech k výživě, která podporuje zdravý a aktivní život, je důležitým prvkem v boji proti chudobě, a že je proto důležité, aby to bylo zdůrazňováno ve všech programech určených rozvojovým zemím;

vzhledem k tomu, že potravinová pomoc nesmí mít nepříznivý vliv na normální výrobní nebo obchodní dovozní struktury přijímajících zemí;

vzhledem k tomu, že potravinová pomoc a opatření na podporu zajišťování potravin patří mezi klíčové rysy politiky rozvojové spolupráce Společenství a musí být brány v úvahu jako cíle ve všech politikách Společenství, které mohou ovlivnit rozvojové země, zejména z hlediska hospodářských reforem a strukturálních změn;

vzhledem k tomu, že kvůli rozdílné odpovědnosti mužů a žen za zajišťování potravin v domácnostech musí být při navrhování programů zaměřených na zajišťování potravin brány neustále v úvahu jejich rozdílné úlohy;

vzhledem k tomu, že je třeba zapojit více ženy a společenství do úsilí o zajištění potravin na celostátní, regionální nebo místní úrovni a na úrovni domácností;

vzhledem k tomu, že potravinová pomoc musí být účinným nástrojem zajišťujícím přístup k dostatečné a odpovídající výživě a zlepšujícím dostupnost a přístupnost potravin pro veřejnost, který odpovídá místním stravovacím zvykllostem a výrobnímu i obchodnímu systému, zejména v době potravinových krizí, a musí být plně začleněna do politiky rozvoje;

vzhledem k tomu, že nástroj potravinové pomoci je hlavní součástí politiky Společenství zaměřené na předcházení nebo pomoc v krizových situacích v rozvojových zemích a že by jejím uskutečňování měl být brán ohled na její možné politické i společenské dopady;

vzhledem k tomu, že opatření potravinové pomoci nemohou být součástí životaschopného řešení, pokud nebudou začleněny do rozvojových opatření zaměřených na opětovný rozvoj místní výroby a obchodu;

vzhledem k tomu, že je třeba zlepšit analytickou, diagnostickou, programovou a monitorovací činnost, aby byla potravinová pomoc účinnější a neměla nepříznivé dopady na místní výrobní, distribuční, dopravní a tržní kapacity;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 253, 29.9.1995, s. 10.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 15. prosince 1995 (Úř. věst. C 17, 22.1.1996), společný postoj Rady ze dne 29. ledna 1996 a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 24. května 1996 (Úř. věst. C 166, 10.6.1996).

vzhledem k tomu, že by se potravinová pomoc měla stát skutečným nástrojem politiky při spolupráci Společenství s rozvojovými zeměmi, aby tím umožnila plnou účast Společenství na víceletých projektech spolupráce;

vzhledem k tomu, že je proto nezbytné, aby bylo Společenství schopno poskytovat pomoc nepřetržitě a v odůvodněných případech se podle konkrétních víceletých programů spojených s politikami rozvoje zavazovat k dodávání minimálního množství produktů rozvojovým zemím a aby bylo schopné zavazovat se vůči mezinárodním organizacím;

vzhledem k tomu, že podpora Společenství úsilí rozvojových zemí při zajišťování potravin by mohla být posílena větší pružností potravinové pomoci, umožní za určitých podmínek nahradit potravinovou pomoc udělením finanční podpory opatřeními na zajišťování potravin, a zejména rozvojem pěstování potravinářských plodin, při ochraně životního prostředí a zájmů drobných zemědělců a rybářů;

vzhledem k tomu, že Společenství může pomoci těm, kteří to potřebují, ve venkovských a městských oblastech rozvojových zemí tím, že pomůže financovat opatření na podporu zajišťování potravin prostřednictvím nákupu potravin, osiva, zemědělského náčiní a odpovídajících výrobních prostředků a prostřednictvím programů týkajících se skladování, systémů včasného varování, mobilizace, dohledu a technické nebo finanční pomoci;

vzhledem k tomu, že je nezbytné dále podporovat regionální přístupy k zajišťování potravin, včetně místních nákupních opatření, aby se využily možnosti přirozeného doplňování mezi zeměmi patřícími do stejné oblasti; že by politika v oblasti potravinové pomoci měla dostat regionální rozměr, aby podporovala regionální obchod s potravinami a integraci;

vzhledem k tomu, že nákup potravin na místní úrovni snižuje neefektivnost, náklady a škody na životním prostředí, které by mohly být způsobeny při dopravě velkých množství potravin po světě;

vzhledem k tomu, že je nezbytné dohlížet na genetický potenciál a biologickou různorodost při produkci potravin;

vzhledem k tomu, že politika potravinové pomoci Společenství se musí přizpůsobit geopolitickým změnám a hospodářským reformám probíhajícím v mnoha přijímajících zemích;

vzhledem k tomu, že je třeba vypracovat seznam zemí a subjektů, které mají nárok na pomoc ze strany Společenství;

vzhledem k tomu, že pro tento účel je třeba zpřístupnit pomoc Společenství mezinárodním, regionálním a nevládním organizacím; že tyto organizace musí splnit četné podmínky, které zaručí, že opatření potravinové pomoci budou úspěšná;

vzhledem k tomu, že pro snadnější využití některých zamýšlených opatření a pro zajištění toho, aby tato opatření zapadala do politiky pro zajišťování potravin přijímající země, je třeba navázat úzkou spolupráci mezi členskými státy a Komisí v rámci Výboru pro zajišťování potravin a potravinovou pomoc;

vzhledem k tomu, že při určování opatření, která mají být přijata pro potravinovou pomoc, by měly být prováděcí postupy přizpůsobeny zvláštní povaze každé přijímající oblasti, avšak v rámci obecné politiky a strategie;

vzhledem k tomu, že pro zajištění lepšího řízení potravinové pomoci, které by ji více přizpůsobilo zájmům a potřebám přijímající země, a pro zlepšení rozhodovacích a prováděcích postupů je žádoucí nahradit nařízení Rady (EHS) č. 3972/86 ze dne 22. prosince 1986 o politice potravinové pomoci a jejím řízení⁽¹⁾, nařízení Rady (EHS) č. 1755/84 ze dne 19. června 1984 o provádění alternativních operací, pokud jde o potraviny, namísto dodávek potravinové pomoci⁽²⁾, nařízení Rady (EHS) č. 2507/88 ze dne 4. srpna 1988 o provádění programů týkajících se skladování a systémů včasného varování⁽³⁾, nařízení Rady (EHS) č. 2508/88 ze dne 4. srpna 1988 o provádění operací spolufinancování nákupů potravin nebo osiva subjekty mezinárodního práva nebo nevládními organizacemi⁽⁴⁾ a nařízení Rady (EHS) č. 1420/87 ze dne 21. května 1987, kterým se stanoví postup pro provádění nařízení (EHS) č. 3972/86 o politice potravinové pomoci a jejím řízení⁽⁵⁾,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

Cíle a obecné zásady pro potravinovou pomoc a opatření pro podporu zajišťování potravin

Článek 1

1. V rámci své politiky spolupráce s rozvojovými zeměmi a z hlediska vhodného způsobu reagování na nedostatečné zajišťování

(1) Úř. věst. L 370, 30.12.1986, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Rady (EHS) č. 1930/90 (Úř. věst. L 174, 7.7.1990, s. 6).

(2) Úř. věst. L 165, 23.6.1984, s. 7.

(3) Úř. věst. L 220, 11.8.1988, s. 1.

(4) Úř. věst. L 220, 11.8.1988, s. 4.

(5) Úř. věst. L 136, 26.5.1987, s. 1.

potravin z důvodu jejich vážného nedostatku nebo z důvodů potravinových krizí uskutečňuje Společenství v rozvojových zemích opatření potravinové pomoci a opatření pro podporu zajišťování potravin.

Opatření potravinové pomoci humanitární povahy se provádějí v rámci pravidel o humanitární pomoci a nespádají do působnosti tohoto nařízení. V případě vážné krize se všechny nástroje politiky pomoci Společenství provádějí v úzké koordinaci k užítku dotyčného obyvatelstva.

2. Opatření podle tohoto nařízení se hodnotí po analýze vhodnosti a účinnosti tohoto nástroje v porovnání s jinými dostupnými intervenčními prostředky pomoci Společenství, které by mohly mít dopad na zajišťování potravin a potravinovou pomoc, a v koordinaci s těmito prostředky.

Komise zajistí, aby opatření podle tohoto nařízení byla hodnocena v úzké koordinaci s intervencemi ostatních dárců.

3. Cílem opatření potravinové pomoci a opatření pro podporu zajišťování potravin uvedených v odstavci 1 je zejména:

- podporovat zajišťování potravin s cílem zmírnit chudobu, pomoci obyvatelstvu rozvojových zemí a regionů, na úrovni domácností a na místní, celostátní a regionální úrovni,
- zvyšovat úroveň výživy přijímajícího obyvatelstva a pomoci mu získat vyváženou výživu,
- vzít v úvahu zájem na zajištění dodávek pitné vody obyvatelstvu,
- podporovat dostupnost a přístupnost potravin veřejnosti,
- přispívat k vyváženému hospodářskému a společenskému rozvoji přijímajících zemí na venkově i ve městech tím, že se věnuje zvláštní pozornost úlohám žen a mužů při hospodaření v domácnosti i ve společenských strukturách; konečným cílem opatření pomoci Společenství je učinit z příjemců pomoci strůjce svého vlastního rozvoje,
- podporovat úsilí přijímajících zemí zlepšit vlastní produkci potravin na regionální, celostátní a místní úrovni a na úrovni rodin,
- omezovat jejich závislost na potravinové pomoci,
- podporovat je, aby se v potravinách stali nezávislími, buď zvýšením produkce, nebo posílením koupěschopnosti,
- přispívat k podnikům bojujícím proti chudobě, jejichž cílem je rozvoj.

4. Pomoc Společenství se v co největší míře začleňuje do politik rozvoje, zejména politik týkajících se zemědělství a pěstování potravinářských plodin, a do strategií výživy příslušných zemí. Pomoc Společenství pomáhá politikám přijímající země týkajícím se chudoby, výživy, ochrany reprodukčního zdraví, ochrany a obnovy životního prostředí, se zvláštní pozorností na trvání programů, zejména v pokrizových situacích. Bez ohledu na to, zda se bude prodávat nebo rozdělovat bezplatně, nesmí pomoc narušit místní trh.

HLAVA I

Opatření potravinové pomoci

Článek 2

1. Dodávané produkty spolu s dalšími opatřeními v rámci potravinové pomoci musí v největší možné míře odpovídat stravovacím zvyklostem obyvatelstva, pro které jsou určeny, a nesmí nepříznivě ovlivnit přijímající zemi.

Při výběru produktů je třeba přihlížet k tomu, jak maximalizovat množství potravy, aby se dostala co k největšímu počtu lidí, přičemž se přihlíží ke kvalitě potravin, aby byla zajištěna odpovídající úroveň výživy.

Při výběru produktů, které budou dodány jako pomoc Společenství, a při volbě postupu k mobilizaci a distribuci pomoci se klade zvláštní důraz na sociální hlediska dosažitelnosti potravin v přijímajících zemích, a zejména na nejzranitelnější skupiny, a také na úlohu žen při hospodaření v domácnosti.

2. Potravinová pomoc musí být především přidělována na základě objektivního hodnocení skutečných potřeb zdůvodňujících takovou pomoc, protože představuje jediný způsob, jak lze zlepšit zajištění potravin pro skupiny, které nemají prostředky nebo možnosti pro to, aby samy vyřešily jejich nedostatek. Proto se musí přihlížet k níže uvedeným kritériím, aniž by se opomíjely další související činitele:

- nedostatek potravin,
- měřítko potravinové situace využívající ukazatele o vývoji obyvatelstva a výživě,
- příjem na obyvatele a existence velmi chudých skupin obyvatelstva,
- ukazatele životní úrovně daného obyvatelstva,

- stav platební bilance přijímající země,
- hospodářské a společenské dopady a finanční náklady navrhovaného opatření,
- existence dlouhodobé politiky zajišťování potravin v přijímající zemi.

3. Poskytování potravinové pomoci je, pokud je to potřebné, podmíněno uskutečňováním krátkodobých nebo víceletých rozvojových projektů, odvětvových opatření nebo rozvojových programů, především takových, které podporují udržitelnou dlouhodobou produkci potravin a zajišťování potravin v přijímající zemi v rámci potravinové politiky a strategie. Tato pomoc může mít popřípadě formu přímého příspěvku na uskutečnění takových projektů, opatření nebo programů. Tam, kde je pomoc Společenství určena k prodeji, musí být takové doplnění zajištěno použitím prostředků druhé strany vymezených vzájemnou dohodou mezi Společenstvím a přijímající zemí, popřípadě subjektem nebo nevládní organizací, které pomoc přijímají. Pokud se pomoc poskytuje jako podpora pro rozvojové programy rozdělené na několik let, může být dodávána na víceletém základě ve spojení s dotyčným programem. Kromě přidělování základních potravin lze pomoc použít pro dodávku osiva, hnojiv, nástrojů a dalších potřeb pro vytvoření zásob, pro technickou a finanční pomoc a pro osvětové a výukové programy.

4. Jako klíčový prvek programů pro zajištění potravin lze potravinovou pomoc poskytnout na podporu úsilí přijímající země zaměřené na vytvoření mimořádných zásob s přihlédnutím k zásobám jednotlivých zemědělců a ke státním rezervám, souběžně s vytvořením regionálních zásob.

5. Prostředky partnerské strany musí být řízeny způsobem odpovídajícím nástrojům pomoci Společenství.

V případě zemí uskutečňujících strukturální změny a v souladu se souvisejícími usneseními Rady tvoří prostředky partnerské strany vytvořené různými nástroji rozvojové pomoci zdroje, které musí být řízeny jako součást jednotné a ucelené rozpočtové politiky v rámci programu reformem.

V této souvislosti by Společenství mohlo místo přesně cíleného přidělování prostředků přejít k obecnému přidělování, jakmile se dosáhne pokroku ve zvyšování účinnosti monitorovacích nástrojů, programování, čerpání rozpočtu a v mezinárodních přehledech veřejných výdajů. Aniž je dotčeno to, co bylo uvedeno

výše, musí být tyto prostředky řízeny v souladu s obecnými postupy týkajícími se podpor Společenství a přednostně pro podporu politiky a programů na zajišťování potravin.

HLAVA II

Opatření na podporu zajišťování potravin

Článek 3

Kde to okolnosti vyžadují, může Společenství provádět v rozvojových zemích trpících nedostatkem potravin opatření na podporu zajišťování potravin.

Tato opatření mohou být uskutečněna přijímajícími zeměmi, Komisí, mezinárodními nebo regionálními organizacemi nebo nevládními organizacemi.

Účelem těchto opatření je podpora vytvoření a provádění potravinové strategie s využitím dostupných zdrojů nebo jiných opatření na podporu zajišťování potravin pro dané obyvatelstvo, působení na něj, aby snížilo svoji závislost na potravinách a potravinové pomoci, zejména v případě zemí s nízkými příjmy a velkým nedostatkem potravin. Opatření musí pomoci zvýšit životní úroveň nejméně rozvinutého obyvatelstva v dotyčných zemích.

Opatření na podporu zajišťování potravin mají formu finanční a technické pomoci v souladu s kritérii a postupy stanovenými tímto nařízením. Tato opatření musí být plánována a hodnocena s přihlédnutím k jejich soudržnosti a doplňkovosti s cíli a opatřeními financovanými jinými nástroji rozvojové pomoci Společenství. Musí být součástí víceletého plánu.

Článek 4

Rozvojová země, která má nárok na opatření potravinové pomoci Společenství podle tohoto nařízení, může obdržet část potravin nebo veškeré potraviny, které jí byly nebo mohou být přiděleny, formou opatření na podporu zajištění potravin buď přímo, nebo prostřednictvím mezinárodních, regionálních nebo nevládních organizací, po důkladném posouzení vývoje produkce, spotřeby a zásob v uvedené zemi, potravinové situace jejich obyvatel a potravinové pomoci poskytované jinými dárci.

Článek 5

Opatření na podporu zajišťování potravin mají formu technické a finanční pomoci zaměřené v souladu s cíli uvedenými v článku 1 na zlepšení udržitelného a dlouhodobého zajištění potravin pomocí financování, mimo jiné:

- dodávek osiva, nástrojů a dalších zemědělských vstupů důležitých pro produkci potravinářských plodin,
- podpůrných programů venkovských úvěrů, zaměřených zejména na ženy,
- programů týkajících se zásobování obyvatelstva pitnou vodou,
- programů týkajících se skladování na vhodné úrovni,
- opatření týkajících se uvádění zemědělských a potravinářských produktů na trh, jejich dopravy, distribuce a zpracování,
- opatření na podporu soukromého sektoru za účelem rozvoje obchodních toků na celostátní, regionální a mezinárodní úrovni,
- aplikovaného výzkumu a výcviku v terénu,
- projektů zaměřených na rozvoj potravinářské zemědělské produkce respektující životní prostředí,
- opatření zaměřených na výchovu, osvětu, technickou pomoc a praktickou výuku, zejména pro ženy, organizace producentů a pracující v zemědělství,
- podpůrných opatření pro ženy a organizace producentů,
- projektů zaměřených na výrobu hnojiv ze surovin a základních materiálů nacházejících se v přijímající zemi,
- programů zaměřených na podporu místních struktur potravinové pomoci včetně výukových programů na místě.

HLAVA III

Systémy včasného varování a programy skladování

Článek 6

Společenství může podpořit stávající vnitrostátní systémy včasného varování a může pomoci posílit stávající mezinárodní systémy včasného varování týkající se potravinové situace v rozvojových zemích a v mimořádných a řádně odůvodněných

případech může takové systémy provozovat podle postupu stanoveného v článku 27. Může rovněž hradit náklady na provádění programů týkajících se skladování v těchto zemích na podporu opatření potravinové pomoci podle tohoto nařízení nebo podobných opatření uskutečňovaných členskými státy, mezinárodními nebo regionálními organizacemi nebo nevládními organizacemi.

Tato opatření by měla být slučitelná s ostatními nástroji rozvojové pomoci Společenství, včetně využívání prostředků druhé strany vytvořených prodejem potravinové pomoci, které by měly být v souladu s rozvojovou politikou Společenství.

Tato opatření jsou určena k posílení zajišťování potravin v přijímající zemi. Musí pomáhat zlepšit životní úroveň nejchudších vrstev obyvatelstva v dotyčných zemích a musí být v souladu s jejich cíli rozvoje, zejména s politikou týkající se potravinářských plodin.

Účast Společenství na těchto opatřeních má formu finanční nebo technické pomoci v souladu s kritérii a postupy podle tohoto nařízení.

Opatření podporovaná pomocí Společenství musí být hodnocena způsobem odpovídajícím stávajícím programům, které jsou řízeny specializovanými mezinárodními organizacemi.

Článek 7

Podporu Společenství pro programy týkající se skladování a pro systémy včasného varování lze poskytnout na požádání mezinárodním nebo regionálním organizacím nebo nevládním organizacím pro opatření zaměřená na pomoc rozvojovým zemím, které jsou způsobilé pro přijetí potravinové pomoci Společenství nebo jeho členských států.

Článek 8

Pomoc Společenství může pomoci financovat tato opatření:

- systémy včasného varování a systémy pro sběr údajů o vývoji sklizní, zásob a trhů, o potravinové situaci domácností a zranitelnosti obyvatelstva, s cílem lepší informovanosti o potravinové situaci v dotyčných zemích,
- opatření zaměřená na zlepšení systémů skladování s cílem snížit plýtvání a zajistit dostatečné skladovací kapacity pro mimořádné situace. Tato opatření mohou také zahrnovat budování infrastruktury, zejména zařízení pro pytlování, vykládku, dezinfekci, ošetřování a skladování, potřebné pro manipulaci s potravinami v těchto zemích, na podporu opatření potravinové pomoci nebo opatření pro podporu zajišťování potravin,
- přípravné studie a programy výcviku ve spojení s výše uvedenými činnostmi.

KAPITOLA II

Prováděcí postupy pro opatření potravinové pomoci, skladování a včasného varování na podporu zajišťování potravin

Článek 9

1. Země a organizace způsobilé přijímat pomoc Společenství pro opatření podle tohoto nařízení jsou uvedeny v příloze. V této souvislosti musí být dána přednost nejchudším vrstvám obyvatelstva a zemím s nízkými příjmy, kde jsou vážné nedostatky v zásobování potravinami.

Rada může na návrh Komise kvalifikovanou většinou uvedený seznam změnit.

2. Neziskové nevládní organizace způsobilé přijímat nebo nepřímou využívat financování Společenství pro provádění opatření podle tohoto nařízení musí splňovat tato kritéria:

- a) pokud jde o evropské nevládní organizace, musí jít o autonomní organizace založené v členském státě Evropského společenství podle právních předpisů daného členského státu;
- b) musí mít ústředí v členském státě Společenství, v přijímajících zemích nebo výjimečně v případě mezinárodních nevládních organizací ve třetí zemi. Tato ústředí musí být skutečnými místy rozhodování pro všechna spolufinancovaná opatření;
- c) musí prokázat, že jsou schopny úspěšně provádět opatření potravinové pomoci, zejména prostřednictvím:
 - své kapacity v oblasti správy a finančního řízení,
 - své technické a logistické kapacity pro výkon zamýšlených opatření,
 - výsledků opatření uskutečňovaných dotyčnými nevládními organizacemi, které byly financovány Společenstvím nebo jeho členskými státy,
 - svých zkušeností v oblasti potravinové pomoci a zajišťování potravin,
 - svou přítomností v přijímající zemi a svých znalostích o dané zemi nebo rozvojových zemích;
- d) musí se zavázat, že budou dodržovat podmínky pro rozdělování potravinové pomoci stanovené Komisí.

Článek 10

1. Společenství může pomoci při financování opatření na podporu zajišťování potravin uvedených v hlavách I, II a III (kapitoly

I a II), které jsou prováděny přijímající zemí, Komisí, mezinárodními nebo regionálními organizacemi nebo nevládními organizacemi.

2. Spolufinancování opatření může probíhat na žádost přijímající země, mezinárodních nebo regionálních organizací nebo nevládních organizací, pokud lze tato opatření pokládat za nejvhodnější způsob, jak podpořit zajišťování potravin pro skupiny bez vlastních způsobů a prostředků pro překonání nedostatku potravin.

3. Při plánování opatření Společenství uvedených v hlavách I, II a III dbá Komise zejména na:

- trvalost dopadu a hospodářskou životaschopnost navrhovaného projektu,
- jasné vymezení a monitorování cílů a ukazatelů jeho pokroku.

Článek 11

1. Produkty musí být mobilizovány na trhu Společenství, v přijímající zemi nebo v jedné z rozvojových zemí (uvedených v příloze), pokud možno patřící do stejné zeměpisné oblasti jako přijímající země.

2. Výjimečně mohou být produkty mobilizovány na trzích jiných zemí než těch, které jsou uvedeny v odstavci 1 tohoto článku, postupem podle článku 27

- v případě, že požadovaný druh zboží nebo jeho kvalitu nelze získat na trhu Společenství ani žádné z rozvojových zemí,
- v případě vážného nedostatku potravin, pokud by tento nákup mohl zvýšit účinnost opatření.

3. Potravin, které jsou k dispozici na vnitřním trhu, mohou být mobilizovány na trhu rozvojové země, pokud hospodářská účinnost této činnosti vyzní příznivěji ve srovnání s mobilizací potravin na evropském trhu.

4. Pokud se potraviny nakupují v přijímající zemi nebo v rozvojové zemi, je třeba učinit opatření, aby tyto nákupy nenarušily trh dotyčné země nebo jiné rozvojové země ve stejném regionu a neměly nepříznivý dopad na přísun potravin pro tamní obyvatelstvo. Tyto nákupy musí být co nejdůsledněji začleněny do rozvojové politiky Společenství vůči těmto zemím, zejména s ohledem na podporu zajišťování potravin v dotyčné zemi nebo na regionální úrovni.

Článek 12

Pokud je dovoz potravin v přijímající zemi částečně nebo zcela liberalizován, musí být mobilizace pomoci Společenství v souladu s politikou této země a nesmí narušovat trhy.

V těchto případech může mít příspěvek Společenství formu finanční pomoci v cizí měně, která bude k dispozici subjektům soukromého sektoru v dotyčné zemi, s podmínkou, že opatření bude součástí sociální a hospodářské politiky a zemědělské politiky zaměřených na zmírnění chudoby (včetně strategie dovozu základních potravin). Příjemci musí prokázat, že prostředky, které jim byly dány k dispozici, využili správně. Přednost musí být dána malým a středním soukromým subjektům, aby bylo zajištěno, že opatření se budou vzájemně doplňovat. Pokud to Komisi dovolují její pravomoci, může přijmout pozitivně diskriminační opatření pro malé a střední soukromé subjekty.

Tato pomoc se musí řídit zásadami stanovenými v článku 11.

Článek 13

1. Společenství může hradit náklady spojené s dopravou potravinové pomoci.

2. Pokud se Komise domnívá, že by Společenství mělo hradit náklady spojené s vnitrostátní dopravou potravinové pomoci, bere v úvahu tato obecná kritéria:

- vážný nedostatek potravin,
- dodávky potravinové pomoci zemím s nízkým příjmem trpícím vážným nedostatkem potravin,
- zda je potravinová pomoc určena mezinárodními nebo regionálními organizacím nebo nevládními organizacím uvedeným v článku 10,
- potřeba zvýšit účinnost dotyčného opatření potravinové pomoci.

3. Pokud je potravinová pomoc prodávána v přijímající zemi, mělo by Společenství hradit náklady spojené s vnitrostátní dopravou pouze ve výjimečných případech.

4. Za výjimečných okolností může rovněž Společenství hradit náklady spojené s leteckou dopravou potravinové pomoci.

Článek 14

Společenství může hradit náklady spojené s konečnou distribucí, pokud je to nezbytné pro řádné provedení dotyčného opatření potravinové pomoci.

Článek 15

Pomoc Společenství je poskytována formou grantů. Pomoc se může vztahovat na vnější a místní náklady spojené s uskutečňováním opatření, včetně údržby a provozních nákladů.

Opatření podle tohoto nařízení jsou osvobozena od daní, cel a jiných poplatků.

Veškeré prostředky druhé strany musí být použity v souladu s cíli stanovenými tímto nařízením a musí s nimi být nakládáno se souhlasem Komise. Příslušné orgány přijímající země musí vést přesnou evidenci o tvorbě a použití prostředků a musí předkládat účty.

Článek 16

Příspěvek Společenství se může rovněž vztahovat na vedlejší činnosti nezbytné k tomu, aby opatření podle tohoto nařízení byla účinnější, a to zejména dozor, monitorování a inspekci, distribuci a školení v terénu.

Článek 17

Účast ve veřejných soutěžích, nabídkových řízeních, zadávání zakázek a jiném uzavírání smluv je za stejných podmínek otevřená všem fyzickým i právnickým osobám Evropské unie a přijímajících zemí. Komise to může rozšířit na opatření podle čl. 11 odst. 2, aby byly zahrnuty rovněž fyzické a právnické osoby ze zemí, ve kterých je pomoc mobilizována.

Při provádění tohoto nařízení musí Komise zajistit otevřenost těchto opatření dostatečnou publicitou. Komise musí zajistit, aby opatření zprostředkovatelských organizací měla také dostatečnou publicitu.

Článek 18

Komise může pověřit zástupce, aby jejím jménem uzavíral dohody o spolufinancování.

Článek 19

1. Komise stanoví podmínky pro přidělování, mobilizaci a uskutečňování pomoci podle tohoto nařízení.

2. Pomoc nebude uskutečněna, pokud přijímající země, mezinárodní nebo regionální organizace, nebo nevládní organizace nesplní tyto podmínky.

Článek 20

Komise přijme veškerá opatření nezbytná pro řádné uskutečnění programů a opatření potravinové pomoci a opatření na podporu zajišťování potravin.

K tomuto účelu si členské státy Komise vzájemně poskytnou veškerou nezbytnou pomoc a sdělují si všechny důležité informace.

KAPITOLA III

Článek 24

Postup pro provádění opatření potravinové pomoci a včasného varování a skladování na podporu zajišťování potravin

Článek 21

1. Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem kvalifikovanou většinou určí podíl Společenství na celkovém objemu pomoci tvořené obilovinami, která je stanovena v Úmluvě o potravinové pomoci jako celkový příspěvek jak Společenství, tak jeho členských států.

2. Komise koordinuje činnost Společenství a členských států, pokud jde o dodávky obilovin podle Úmluvy o potravinové pomoci, a zajišťuje, aby celkový příspěvek Společenství a jeho členských států dosáhl nejméně objemu stanoveného v uvedené úmluvě.

Článek 22

Komise postupem podle článku 27 a s přihlédnutím k hlavním zásadám obecné politiky potravinové pomoci:

- schválí seznam produktů, které mohou být mobilizovány jako pomoc,
- stanoví pravidla mobilizace, monitorování a hodnocení,
- stanoví podíl produktů pro každého z příjemců v množství a v ceně,
- pokud je to nezbytné, upraví přiděly během provádění programů.

Článek 23

Rozhodnutí

- o poskytnutí potravinové pomoci nebo o provedení opatření na podporu zajišťování potravin a o stanovení podmínek pro ně,
- o poskytnutí příspěvku mezinárodním, regionálním nebo nevládním organizacím pro financování opatření na podporu zajišťování potravin,
- o poskytnutí pomoci pro program skladování nebo systém včasného varování

přijímá Komise postupem podle článku 27 a v mezích uvedených v článku 25.

1. V souladu s rozhodnutími Rady uvedenými v článku 21 a rozhodnutími přijatými podle článku 22 rozhodne Komise o:

- a) opatřeních při kritickém nebo vážném nedostatku potravin, pokud hladomor nebo jeho bezprostřední nebezpečí vážně ohrožuje životy nebo zdraví lidí v zemi, která nemá způsoby ani prostředky vyrovnat se sama s nedostatkem potravin. Komise jedná po poradě s členskými státy za použití nejvhodnějších prostředků. Členské státy mají lhůtu tří pracovních dnů na to, aby předložily své námítky. Pokud budou předloženy námítky, projedná je výbor uvedený v článku 26 na svém dalším zasedání;
- b) podmínkách, kterými se řídí dodávky a provádění pomoci, zejména:
 - o obecných podmínkách týkajících se příjemce,
 - o zahájení postupů, kterými se řídí mobilizace, dodávky produktů a realizace dalších opatření, a o uzavírání odpovídajících smluv.

2. Pro účely uvedené v odst. 1 písm. a) je Komise oprávněna přijímat veškerá opatření nezbytná pro urychlení dodávek potravinové pomoci.

Objem pomoci poskytnuté v daném případě musí být omezen na množství nezbytné pro postižené obyvatelstvo, aby překlenulo situaci po dobu nepřekračující obvykle šest měsíců.

Komise zajistí, aby byla vždy přednostně mobilizována potravinová pomoc pro opatření uvedená v odst. 1 písm. a) a b).

Článek 25

Rozhodnutí týkající se opatření, u kterých financování podle tohoto nařízení přesáhne dva miliony ECU, jsou přijímána postupem podle článku 27.

Článek 26

1. Komisi je nápomocen Výbor pro zajišťování potravin a potravinovou pomoc, (dále jen „výbor“), složený ze zástupců členských států, kterému předsedá zástupce Komise.

2. Výbor posuzuje dlouhodobé důsledky každého návrhu na použití prostředků pro zajišťování potravin v domácnostech, na místní, celostátní nebo regionální úrovni v přijímajících zemích, s přihlédnutím k zásadám stanoveným v článku 1. Analyzuje a monitoruje politiku zajišťování potravin v zemích, které přijímají pomoc Společenství, a posuzuje návrhy na společné podněty.

3. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 27

Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k opatřením ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy pro přijímání rozhodnutí, která má Rada přijímat na návrh Komise. Hlasům zástupců členských států ve výboru je přidělena váha stanovená v uvedeném článku. Předseda nehlasuje.

Komise přijme opatření, která jsou okamžitě použitelná. Pokud však tato opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru, sdělí je Komise neprodleně Radě. V tomto případě může Komise nejvýše o dva měsíce ode dne tohoto sdělení odložit použitelnost opatření, o kterých rozhodla.

Rada může kvalifikovanou většinou ve lhůtě stanovené v předchozím pododstavci přijmout jiné rozhodnutí.

Článek 28

1. Pro zaručení zásady doplňkovosti uvedené ve Smlouvě a pro zvýšení účinnosti a souladu předpisů Společenství a vnitrostátních předpisů v oblasti potravinové pomoci a opatření na podporu zajišťování potravin Komise zajistí, aby její činnost byla co nejúžeji koordinována s činností členských států a s ostatními politikami Evropské unie, jak na rozhodovací úrovni, tak na místě samém, a může přijmout jakýkoli podnět k dosažení tohoto cíle.

K tomuto účelu oznamují členské státy Komisi svá vnitrostátní opatření týkající se potravinové pomoci a své programy pro zajišťování potravin. Komise postupem podle článku 27 stanoví, jakým způsobem jí mají být vnitrostátní opatření oznamována.

2. Komise zajistí, aby opatření prováděná Společenstvím byla koordinována s opatřeními mezinárodních organizací a subjektů, zejména těch, které tvoří součást systému OSN.

3. Komise usiluje o rozvoj spolupráce mezi Společenstvím a dárcovskými třetími zeměmi v oblasti zajišťování potravin.

4. Koordinace a spolupráce mezi Společenstvím a členskými státy a mezi nimi a mezinárodními organizacemi a dárcovskými třetími zeměmi je předmětem pravidelné výměny informací v rámci výboru.

Článek 29

Výbor může posuzovat i jakékoliv jiné otázky týkající se potravinové pomoci a dalších opatření podle tohoto nařízení, které mu přednese jeho předseda buď z vlastního podnětu, nebo na žádost zástupce členského státu.

Komise uvědomí výbor do jednoho měsíce od přijetí rozhodnutí o potravinové pomoci a opatřeních pro zajišťování potravin, jakož i o projektech, které schválila, s uvedením množství, povahy, přijímající země a partnera pověřeného provedením.

Komise sdělí výboru obecné zásady pro mobilizaci produktů jako potravinové pomoci Společenství.

Článek 30

Komise provádí pravidelná hodnocení významných opatření potravinové pomoci, aby zjistila, zda bylo dosaženo plánovaných cílů opatření, a aby stanovila zásady pro zlepšení účinnosti příštích opatření. Pravidelně informuje výbor o programech hodnocení.

Členské státy a Komise si navzájem sdělí co nejdříve výsledky hodnocení a analýz nebo studií, které by mohly zlepšit účinnost pomoci. Výsledky analyzuje výbor. Členské státy a Komise se budou snažit provádět hodnocení společně.

Komise vypracuje postup pro rozšiřování a pro vnitřní a vnější sdělování závěrů hodnocení dotčeným útvarům a organizacím.

Článek 31

Na konci každého finančního roku Komise předloží výroční zprávu o provádění tohoto nařízení Evropskému parlamentu a Radě. Zpráva má obsahovat výsledky čerpání rozpočtu z hlediska závazků a plateb týkajících se projektů a programů financovaných během roku. Pokud je to možné, obsahuje zpráva informaci o financování členskými státy za daný rozpočtový rok. Je-li to možné, obsahuje i nejdůležitější statistické údaje (o přijímající zemi, státní příslušnosti atd.) o zakázkách udělených na provádění projektů a programů.

Zpráva také obsahuje rozčlenění výdajů určených pro každý typ opatření podle článků 2, 5 a 8.

Konečně obsahuje informaci o opatřeních prováděných s prostředky druhé strany, které byly vytvořeny z potravinové pomoci.

Článek 32

Zrušují se nařízení (EHS) č. 3972/86, (EHS) č. 1755/84, (EHS) č. 2507/88, (EHS) č. 2508/88 a (EHS) č. 1420/87.

Jako přechodné opatření do doby, než Komise přijme nové nařízení o mobilizaci, zůstává v platnosti nařízení Komise (EHS)

č. 2200/87 ze dne 8. července 1987, kterým se stanoví obecná pravidla pro mobilizaci produktů ve Společenství, které mají být dodány jako potravinová pomoc Společenství⁽¹⁾.

Tři roky po vstupu tohoto nařízení v platnost předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě celkové hodnocení opatření financovaných Společenstvím na základě tohoto nařízení, jakož i návrhy týkající se budoucího provádění tohoto nařízení, popřípadě rovněž návrhy na jeho změnu.

Článek 33

Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Toto nařízení je závazné v celém svém rozsahu a je přímo použitelné ve všech členských státech.

V Lucemburku dne 27. června 1996.

Za Radu

předseda

A. MACCANICO

⁽¹⁾ Úř. věst. L 204, 25.7.1987, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (EHS) č. 790/91 (Úř. věst. L 81, 25.3.1991, s. 108).

PŘÍLOHA

1. ZEMĚ

Nejméně rozvinuté země	Jiné země s nízkým příjmem (HDP na obyvatele < 675 USD v roce 1992)	Země s nižším středním příjmem (HDP na obyvatele 676 USD – 2 695 USD v roce 1992)
Afgánistán	Čína	Albánie
Bangladéš	Egypt	Alžírsko
Benin	Eritrea	Angola
Bhútán	Ghana	Anguilla
Botswana	Guayana	Arménie
Burkina Faso	Honduras	Ázerbájdžán
Burundi	Indie	Belize
Čad	Indonésie	Bolívie
Džibutsko	Keňa	Dominika
Etiopie	Nigerie	Dominikánská republika
Gambie	Nikaragua	Ekvádor
Guinea	Pákistán	Fidži
Guinea-Bissau	Srí Lanka	Filipíny
Haiti	Tádžikistán	Grenada
Jemen	Timor	Gruzie
Kambodža	Vietnam	Tunisko
Kapverdy	Zimbabwe	Turecko
Kiribati		Turkmenistán
Komory		Turks a Caicos
Laos		Uzbekistán
Lesotho		Wallis a Futuna
Libérie		Jordánsko
Madagaskar		Kamerun
Malawi		Kazachstán
Maledivy		Kolumbie
Mali		Kongo
Mauritánie		Korea (KLR)
Mosambik		Kostarika
Myanmar		Kuba
Nepál		Kyrgyzstán
Niger		Libanon
Rovníková Guinea		Macao
Rwanda		Maroko
Sierra Leone		Maršalovy ostrovy
Somálsko		Mikronésie (federativní státy)
Středoafriická republika		Moldávie
Súdán		Mongolsko
Sv. Tomáš a Princův ostrov		Namibie
Šalamounovy ostrovy		Niue
Tanzanie		Okupovaná území (Gaza a záp. břeh Jordánu)
Togo		
Tuvalu		
Uganda		
Vanuatu		
Zair		
Zambie		
Západní Samoa		
		Panama
		Papua-Nová Guinea
		Paraguay
		Peru
		Pobřeží slonoviny
		Salvador
		Senegal
		Sv. Helena
		Sv. Vincent a Grenadiny
		Státy bývalé Jugoslávie
		Svazijsko
		Sýrie
		Thajsko
		Tokelau
		Tonga
		Guatemala
		Chile
		Írán
		Írák
		Jamajka
		Jihoafrická republika

2. ORGÁNY

WFP	FAO
MVČK	UNICEF
IFRC	
UNHCR	
UNRWA	

3. NEVLÁDNÍ ORGANIZACE

Evropské nevládní organizace, nevládní organizace přijímající země nebo výjimečně mezinárodní nevládní organizace specializované na rozvoj.